

การคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบย่อ

บุญทิวา ลิ่มศิริลักษณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-671-382-5

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิเวช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนได้ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ที่ได้กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ และท่านอาจารย์ศสิน สุขจรัส ที่ได้กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อคิดและคำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาปาสมชาย – แม่นงลักษณ์ ลี้มศิริลักษณ์ ที่ให้ความรัก กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน ด้วยดีเสมอมา รวมทั้งขอขอบคุณ คุณเอกลักษณ์และคุณธนาลักษณ์ ลี้มศิริลักษณ์ พี่ชายและน้องชายที่น่ารักของผู้เขียน ตลอดจนแรงใจที่ดีจากคุณสุนทรี กลิงกระจำ และคุณณัฐธยาน์ จุวิวัฒน์ ซึ่งมีให้ผู้เขียนมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปโดยปราศจากอุปสรรคทั้งปวง

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกทุกๆ ด้านในการค้นคว้าข้อมูลแก่ผู้เขียน ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่านซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมดมา ณ ที่นี้ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

บุญทิwa ลี้มศิริลักษณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2. หลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการดำเนินคดีอาญาทั่วไปกับการคุ้มครองสิทธิ ของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	8
2.1 หลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการดำเนินคดีอาญาทั่วไป.....	8
2.1.1 ระดับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....	8
(1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 1948 (Universal Declaration of Human Rights,1948).....	12
(2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Rights,1966).....	15
2.1.2 ระดับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ตามกฎหมายไทย.....	20
(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	21

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

(2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	25
(3) พระราชบัญญัติสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547.....	28
2.2 หลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	30
2.2.1 ลักษณะพิเศษของการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	34
(1) ความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม.....	34
(2) การเน้นประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม.....	36
(3) การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	37
2.2.2 หลักการคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกขอในส่งตัวข้ามแดนตามมาตรฐานสากล.....	38
(1) อนุสัญญายุโรปว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ค.ศ. 1957.....	40
(2) สนธิสัญญาต้นแบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ค.ศ. 1990.....	41
(3) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000.....	43
2.3 การคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในขั้นตอนต่างๆ.....	46
2.3.1 ขั้นตอนพิจารณาของฝ่ายบริหาร.....	47
(1) ความผิดที่มีโทษประหารชีวิต.....	48
(2) ความผิดที่มีลักษณะทางการเมือง.....	49
2.3.2 ขั้นตอนจับกุม.....	50
(1) การควบคุมตัวก่อนนำส่งศาล.....	51
(2) การปล่อยตัวชั่วคราว.....	53
2.3.3 ขั้นตอนไต่สวนคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	53
(1) การไต่สวนคดีของศาล.....	53
(2) การยื่นอุทธรณ์ต่อศาลสูง.....	57

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3. การคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อ.....	59
3.1 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการปกติ.....	59
3.1.1 ความผิดที่สามารถส่งข้ามแดน(Extradition offense).....	59
3.1.2 การส่งคนชาติข้ามแดน(Surrender of Nationality).....	62
3.1.3 หลักการพิจารณาความผิดเฉพาะเรื่อง(Rule of speciality).....	64
3.1.4 หลักความผิดอาญาของทั้งสองประเทศ(Double Criminality).....	66
3.2 แบบพิธีในการพิจารณาการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	67
3.3 วัตถุประสงค์และหลักการของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อ.....	70
3.3.1 ความรวดเร็วในการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	70
3.3.2 ประสิทธิภาพในการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	72
3.3.3 การสละสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการต่อสู้คดี.....	73
3.4 หลักเกณฑ์การส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อ.....	75
3.4.1 หลักการความให้ความยินยอมของบุคคลผู้ถูกร้องขอให้ส่งตัวข้ามแดน.....	78
(1) การให้ความยินยอมต่อหน้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ.....	78
(2) การให้ความยินยอมด้วยความสมัครใจ.....	79
(3) การให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร.....	79
(4) เพิกถอนความยินยอมมิได้.....	80
3.4.2 ความยินยอมพิเศษตามหลักเกณฑ์ว่าด้วย การพิจารณาความผิดเฉพาะเรื่อง.....	81
3.4.3 ระยะเวลาในการส่งมอบตัว.....	86
3.5 หลักประกันการคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยวิธีการแบบย่อ.....	87
3.5.1 การได้รับการแจ้งสิทธิอย่างเพียงพอ.....	89
3.5.2 หลักประกันการได้มาซึ่งความยินยอม.....	90

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.5.3 ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อ.....	91
3.6 ความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบย่อ	
ในรูปแบบความตกลงพหุภาคี.....	93
3.6.1 อนุสัญญาว่าด้วยวิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบย่อระหว่างรัฐภาคีแห่ง	
สหภาพยุโรป ค.ศ. 1995 (Convention on Simplified Extradition	
Procedure between Member States of The European Union).....	93
3.6.2 อนุสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างภูมิภาคอเมริกา	
(Inter-America Convention on extradition).....	96
3.7 ความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน	
ในรูปแบบความตกลงทวิภาคี.....	98
3.7.1 สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างรัฐแห่งสหพันธรัฐ	
สวีเดนและเดนมาร์กกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1998.....	99
3.7.2 สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างสหรัฐอเมริกากับ	
สหพันธรัฐเยอรมัน ค.ศ. 1978.....	100
3.8 การส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อในต่างประเทศ.....	102
3.8.1 ประเทศแคนาดา.....	102
3.8.2 ประเทศอังกฤษ.....	108
4. วิเคราะห์กระบวนการคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องขอในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน	
แบบย่อในประเทศไทย.....	122
4.1 ปัญหาและอุปสรรคของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อ	
ในประเทศไทย.....	122
4.1.1 การขาดหลักเกณฑ์ของกฎหมายภายใน.....	122
(1) พระราชบัญญัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดน พุทธศักราช 2472.....	122
(2) สนธิสัญญาทวิภาคีที่ไทยทำกับต่างประเทศ.....	126

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจ.....	130
4.2 ร่างพระราชบัญญัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.....	131
4.2.1 หลักเกณฑ์การส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อ.....	131
4.2.2 วิเคราะห์การคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ถูกร้องในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยวิธีการแบบย่อ.....	133
(1) หลักความยินยอม.....	133
(2) สิทธิในการมีทนายความให้ความช่วยเหลือ.....	136
(3) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ.....	138
(4) การเพิกถอนความยินยอม.....	139
(5) ระยะเวลาในการส่งมอบตัว.....	142
5. บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ.....	147
บรรณานุกรม.....	152
ประวัติผู้เขียน.....	160